

MINISTRI MÄÄRUS

27.04.2026

nr 14

**Tulevikukindla andmemajanduse ökosüsteemi
mudel ja taristulised lahendused andmete
turvaliseks haldamiseks, käitlemiseks ja
väärandamiseks**

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Määrusega reguleeritakse riigieelarvelistest vahenditest avaliku sektori innovatsiooni tarbeks toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda (edaspidi *meede*).
- (2) Meetme raames ei anta toetuse taotlejale riigiabi või vähese tähtsusega abi.

§ 2. Toetuse eesmärk ja oodatavad tulemused

- (1) Toetuse andmise eesmärk on toetada avaliku sektori innovatsiooni ja teadus-arendustegevusi ning kiirendada tehisaru ja privaatsuskaitse tehnoloogiate arendamist ja kasutuselevõttu avalikus sektoris.
- (2) Toetuse andmise tulemusena võib oodata:
- 1) avaliku sektori innovatsiooni- ja teadus-arendustegevuste arvu kasvu;
  - 2) tehisaru rakenduste ja privaatsuskaitse tehnoloogiate arendamise ja kasutuselevõtu suurenemist avalikus sektoris;
  - 3) avaliku lähtekoodiga lahenduste arvu suurenemist avalikus sektoris;
  - 4) tehisaru ja privaatsuskaitse tehnoloogiate teemalise teadlikkuse ja oskuste kasvu avalikus sektoris;
  - 5) avaliku sektori efektiivsuse paranemist;
  - 6) kulude kokkuhoidu avalikus sektoris;
  - 7) halduskoormuse vähenemist ettevõtjale ja kodanikule;
  - 8) läbipaistvuse kasvu avalikus sektoris kasutatavate tehnoloogiate kohta.
- (3) Tehisaru ja privaatsuskaitse tehnoloogiate arendamisele iseloomulikult võib toetatava projekti käigus ilmned, et kavandatud lahendus ei olnud tehniliselt või õiguslikult teostatav. Sellisel juhul loetakse toetuse eesmärk täidetuks, kui projekt on ellu viidud heas usus, kooskõlas kavandatud meetodikaga ning tulemused, sh ebaõnnestumise põhjused, on dokumenteeritud ja avalikustatud.

§ 3. Mõisted

Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) Algoritmi kasutuse ülevaate vorm on dokument, mis tagab, et algoritmide kasutus ja loogika on üheselt mõistetavalt dokumenteeritud ja avalikustatud.¹
- 2) Lahenduse (tarkvara) lähtekood on inimloetav programmeerimiskeelne tekst, mis kompileeritakse või tõlgendatakse arvutiprogrammiks;
- 3) Otsene avalik teenus on asutuse teenus kodanikule või ettevõtjale, kes saab teenuse abil täita oma kohustuse või kasutada õigust, mille riik on talle seadusega andnud.
- 4) Privaatsuskaitse tehnoloogiad on info- ja sidetehnoloogilised meetmed, tooted või teenused, mis kaitsevad privaatsust andmete välistuse või vähendamise või isikustatavate andmete tarbetu ja/või soovimatu töötamise vältimisega, samas säilitades süsteemi võimed;
- 5) Tehisarusüsteem on vastavalt tehisaru määrusele masinpõhine süsteem, mis on projekteeritud töötama erineval autonoomsuse tasemel ning mis võib pärast juurutamist olla kohanemisvõimeline ja mis saadud sisendist otseste või kaudsete eesmärkide saavutamiseks järeldab, kuidas genereerida väljundeid, näiteks prognoose, sisu, soovitusi või otsuseid, mis võivad mõjutada füüsilist või virtuaalset keskkonda;
- 6) Tehisaru määrus (AI act) on Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus).

§ 4. Toetuse andja

Toetuse andja on Justiits- ja Digiministeerium (edaspidi *toetuse andja*), kes kuulutab taotlusvooru välja, menetleb toetuse taotlusi (edaspidi *taotlus*), teostab toetuse väljamakseid ja järelevalvet toetuse kasutamise üle.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja projekti elluviimise periood

§ 5. Toetatavad tegevused

Toetatakse käesoleva määruse paragrahvis 2 nimetatud eesmärki ja tulemusi saavutada aitavaid tegevusi, sealhulgas alusuuringuid, rakendusuuringuid ning eksperimentaalarendusi:

- 1) tehisarulahenduste arendamist ja kasutuselevõttu avalikus sektoris, sealhulgas selleks vajalike rakendusuuringute ja testimiste läbiviimist, uute tehnoloogiate, protsesside, teenuste või lahenduste välja töötamist ja nende valideerimist;
- 2) privaatsuskaitse tehnoloogiate arendamist ja kasutuselevõttu avalikus sektoris, sealhulgas selleks vajalike rakendusuuringute ja testimiste läbiviimist, uute tehnoloogiate, protsesside, teenuste või lahenduste välja töötamist ja nende valideerimist.

§ 6. Kulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblikud on kindlasummalise maksena tehtavad kulud, mis on vajalikud § 5 sätestatud tegevuste tegemiseks ja mis vastavad taotluse rahuldamise otsusele ning on vajalikud, et viia ellu toetatavad tegevused.

(2) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

- 1) värbamisteenus;
- 2) tehnoloogiate, protsesside, teenuste või lahenduste tavapärase toimepidevuse tagamine ja haldamine;
- 3) püsikulud, sealhulgas püsivad majandamiskulud;
- 4) litsentside uuendamine ja nende kulude tõus.

---

¹ [AI ülevaade](#) | [Kratid](#)

§ 7. Projekti elluviimise periood

- (1) Projekti elluviimise periood on taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal tehakse projekti tegevused ja tekivad projekti elluviimisega kaasnevad kulud.
- (2) Projekti tegevused peavad olema lõppenud hiljemalt 31.10.2027.
- (3) Taotleja ei tohi alustada projekti tegevusi ega võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne taotluse rahuldamist toetuse andja poolt.

3. peatükk

Toetuse taotlemine, nõuded taotlusele, nõuded taotlejale ning toetuse suurus

§ 8. Toetuse taotlemine

- (1) Toetust taotletakse jooksvalt § 5 nimetatud tegevuste rahastamise eelarve ammendumiseni või toetuse taotluste vastuvõtmise perioodi lõppemiseni. Taotluste vastuvõtmise alustamisest, lõpetamisest ja peatamisest ning toetuse rahastamise eelarvest annab toetuse andja teada oma veebilehtedel.
- (2) Toetuse andja teavitab oma veebilehtede www.justdigi.ee, www.kratid.ee ning Toetuse andja asjakohaste võrgustike kaudu e-kirja teel taotlusvooru avamise ja sulgumise kuupäevast ning toetuste eelarvest vähemalt 14 kalendripäeva enne taotlusvooru avamise päeva.
- (3) Taotlusvooru eelarve on 2 000 000 eurot.
- (4) Kui taotlust ei esitata taotlusvoorus määratud tähtajaks, jätab toetuse andja taotluse läbi vaatamata.

§ 9. Nõuded taotlejale

Toetuse taotlejad võivad olla:

- 1) valitsusasutused ja nende hallatavad riigiasutused;
- 2) põhiseaduslikud institutsioonid;
- 3) kohalikud omavalitsused ja nende hallatavad asutused;
- 4) kohalike omavalitsuste üksuste liidud;
- 5) avalik-õiguslikud juriidilised isikud;
- 6) mittetulundusühingud ja sihtasutused, kui nad pakuvad otsest avalikku teenust või kui projekt vastab tema põhikirjas sätestatud eesmärkidele ja on suunatud ministeeriumi strateegilistes dokumentides määratud tegevuste elluviimisele.

§ 10. Nõuded taotlusele

(1) Taotluses esitatakse taotlusvormil vähemalt järgmine teave:

- 1) taotleja ja tema partneri(te) andmed;
- 2) projekti eesmärk, oodatav tulemus ja mõju;
- 3) projekti tegevuste kirjeldus, sh seos teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevustega;
- 4) teave projekti tulemuste jätkusuutlikkuse kohta, sealhulgas projekti jätkutegevuste kohta pärast projekti lõppu;
- 5) projekti ajakava;
- 6) projekti eelarve, sealhulgas kulude loetelu tegevuste ja alategevuste kaupa;
- 7) taotletav toetuse summa;
- 8) projekti omafinantseeringu suurus ja allikad;
- 9) projektis töödeldavatest andmetest ülevaade;

- 10) vajadus andmekaitsealase mõjuhinna läbiviimiseks;
- 11) vajadus andmeälgi rakendamiseks;
- 12) projekti elluviimisega seotud riskid;
- 13) taotluse hindamiseks vajalik muu teave.

(2) Taotlus jäetakse rahuldamata seda sisuliselt hindamata, kui:

- 1) taotleja või taotlus ei vasta vähemalt ühele määruses sätestatud nõudele ning mittevastavust ei ole võimalik kõrvaldada;
- 2) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab õigusvastaselt otsuse tegemist;
- 3) voo eelarve maht on täitunud.

§ 11. Toetuse suurus

- (1) Toetuse minimaalne suurus projekti kohta on 60 000 eurot.
- (2) Toetuse maksimaalne suurus projekti kohta on 1 000 000 eurot.
- (3) Toetuse maksimaalne osakaal projekti abikõlblike kulude kogumaksumusest on 85 protsenti.

4. peatükk

Taotluste menetlemine, taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontroll ja hindamiskriteeriumid ning taotluste hindamine

§ 12. Taotluse menetlemine

- (1) Taotluse saab esitada taotleja seaduslik esindaja toetuse andja e-postile info@justdigi.ee taotlusvoorus ette antud taotlusvormil.
- (2) Taotluse menetlemine koosneb taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollist, taotluse hindamisest ning taotluse rahuldamisest, osalisest või kõrvaltingimustega rahuldamisest või rahuldumata jätmisest.
- (3) Taotluse võib rahuldada osaliselt või kõrvaltingimusega, kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole võimalik taotlusvooru eelarve ületamise tõttu või kui see ei ole põhjendatud, arvestades taotletud toetuse summat, toetuse eesmärki ja hindamiskriteeriume.
- (4) Toetuse andja võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud teabe kohta, samuti taotluse täiendamist või muutmist, kui leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused või teha ettepaneku taotletud toetuse või tegevuste mahu vähendamiseks, kui toetuse eesmärgid on taotluse osalise rahuldamise korral saavutatavad.
- (5) Kui taotluses avastatakse puudusi, teatatakse sellest viitamata taotlejale ja antakse puuduste kõrvaldamiseks üldjuhul mitte rohkem kui 10 tööpäeva, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg.
- (6) Taotluste menetlemisele kohaldatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud, arvestades määruses nimetatud täpsustusi.
- (7) Taotluse rahuldamise otsus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
  - 1) otsustaja nimi;
  - 2) toetuse saaja nimi;
  - 3) projekti nimi ja number;
  - 4) toetatud projekti tegevuste lühikirjeldus ja toetuse summa;

- 6) otsuse vaidlustamise võimalused;
- 7) muu oluline teave.

§ 13. Taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontroll

- (1) Toetuse andja kontrollib taotluse nõuetekohasust ning taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud nõuetele.
- (2) Kui taotluse kontrollimisel avastatakse ebatäpsusi või puudusi, teavitab toetuse andja sellest taotlejat ning määrab tähtaja ebatäpsuste ja puuduste kõrvaldamiseks.
- (3) Kui taotlus ja taotleja tunnistatakse nõuetele vastavaks, edastatakse taotlus hindamiskomisjonile hindamiseks.
- (4) Taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks, kui esineb vähemalt üks järgnevatest asjaoludest:
  - 1) taotleja ei vasta §-s 9 kehtestatud nõuetele;
  - 2) taotleja on esitanud taotluse § 8 lõikes 2 sätestatud tähtpäevast hiljem;
  - 3) taotleja on esitanud taotluse vale meetme taotlusvormil;
  - 4) taotlusvorm ei ole täidetud nõuetekohaselt või sisaldab mittetäielikke andmeid, välja arvatud § 12 lõike 4 alusel võimaldatavad täpsustused;
  - 5) taotluses esinenud ebatäpsused ja tehnilised puudused on etteantud tähtpäevaks kõrvaldamata.
- (5) Nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse kohta teeb toetuse andja rahuldamata jätmise otsuse. Taotluse rahuldamata jätmise otsus peab sisaldama § 12 lõike 7 punktides 1–3 ja 5–7 toodud andmeid ning taotluse rahuldamata jätmise põhjendust.

§ 14. Hindamiskriteeriumid

- (1) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse hindamiskomisjonis järgmiste kriteeriumide ja neile kohalduvate osakaalude alusel:
  - 1) Projekti mõju määrase eesmärkide ja tulemuste saavutamisele (osakaal 40 protsenti);
  - 2) Projekti põhjendus (osakaal 40 protsenti);
  - 3) Projekti eelarve kuluefektiivsus (osakaal 20 protsenti).
- (2) Taotlusi hinnatakse hindamiskriteeriumis skaalal 0–4, millest kõrgeim hinne on 4 ja madalaim 0.
- (3) Hinnang taotlusele loetakse positiivseks, kui sellele hindamisel antud kaalutud keskmine koondhinne on vähemalt 2,5.
- (4) Hinnang taotlusele loetakse negatiivseks ja taotlus ei kuulu rahuldamisele, kui selle hindamisel antud kaalutud keskmine koondhinne jääb alla 2,5 või § 14 lõige 1 punkt 1 hinne on 2,00 või väiksem.
- (5) Toetuse andja koostab taotluste hindamiseks hindamismetoodika, mis sisaldab, hindamiskriteeriumide selgitusi kriteeriumide lõikes ja teeb hindamismetoodika kättesaadavaks hiljemalt taotlusvooru avatuks kuulutamise ajaks veebilehtedel www.justdigi.ee ning www.kratid.ee.

§ 15. Taotluste hindamine

- (1) Nõuetele vastavaid taotlusi hindab Justiits- ja Digiministeeriumi kantsleri käskkirjaga moodustatud hindamiskomisjon, kuhu kuuluvad vähemalt 3 inimest. Vajadusel kaasatakse hindamiskomisjoni teisi eksperte, kes on taotluste hindamisel nõuandvas, kuid hääleõiguseta, rollis.
- (2) Hindamiskomisjoni liikmed peavad deklareerima oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest, taotlejatest ja partneritest. Huvide konflikti korral peab komisjoni liige ennast projekti hindamisest taandama.

5. peatükk

Toetuse maksmise tingimused

§ 16. Toetuse maksmise tingimused

- (1) Üldjuhul maksab Justiits- ja Digiministeerium toetuse saajale toetuse välja kümne tööpäeva jooksul toetuslepingu sõlmimisest arvates, kui otsuses ei ole määratud teisiti.
- (2) Toetuse saajatega sõlmitakse toetuse kasutamise leping, kus nähakse ette toetuse kasutamise täpsemad tingimused ja aruandlus.

6. peatükk

Muudatused toetuse kasutamisel

§ 17. Muudatused toetuse kasutamisel

- (1) Kui projekti elluviimisel selgub, et taotluse rahuldamise otsuses või otsuse lisaks oleva taotlusega kavandatud tegevustes või eelarves on projekti eesmärgi saavutamiseks otstarbekas teha muudatusi, välja arvatud lõikes 2 nimetatud erisus, peab toetuse saaja muudatuse tegemiseks esitama toetuse andjale e-posti kaudu muudatustaotluse ja saama muudatuste tegemiseks toetuse andja nõusoleku, mille tulemusena allkirjastatakse toetuse kasutamise lepingu muudatus.
- (2) Toetuse saaja võib projekti eelarves nimetatud kulude vahel teha eelarves muudatusi ilma toetuse andja nõusolekuta tingimusel, et projekti eesmärk ei muutu ja see ei kahjusta projekti elluviimist taotluses kirjeldatud kvaliteedis ning et toetuse saaja tagab toetusotsuses nimetatud väljundnäitajate saavutamise.

7. peatükk

Aruannete esitamine

§ 18. Aruande esitamine

- (1) Aruande projekti elluviimise kohta esitab toetuse saaja e-posti info@justdigi.ee kaudu toetuse andjale ühe kuu jooksul alates projekti lõppkuupäevast.
- (2) Põhjendatud juhul võib toetuse andja toetuse saaja kirjaliku taotluse alusel pikendada aruande esitamise tähtaega. Nimetatud taotlus tuleb esitada toetuse andjale hiljemalt kolmkümmend kalendripäeva enne projekti lõppkuupäeva.
- (3) Toetuse andja menetleb aruannet kuni 20 tööpäeva aruande laekumisest arvates.
- (4) Aruandes kontrollitakse taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses ja taotluses määratud eesmärgi ja tegevuse täitmist ning nende saavutamise tõendamist kokkulepitud viisil.
- (5) Projektiga seotud tegevuste puhul võib toetuse andja lugeda tulemuse saavutatuks ka juhul, kui projekt ei jõua kavandatud toimiva lahenduseni, kuid on:
  - 1) ellu viidud vastavalt taotluses kirjeldatud meetodikale;
  - 2) võimaldanud hinnata lahenduse teostatavust;
  - 3) andnud dokumenteeritud teadmisi, mis on avaliku sektori jaoks korduskasutatavad.
- (6) Kui aruande kontrollimisel ilmneb aruandes puudusi, teeb toetuse andja ettepaneku kõrvaldada puudused kümne tööpäeva jooksul puuduste kõrvaldamise tähtaja andmisest, mille võrra pikeneb aruande menetlemise aeg.
- (7) Kui toetuse andja avastab aruandes või projekti elluviimisel olulisi puudusi või eksimusi või ei ole aruanne piisavalt ülevaatlik, nõutakse toetuse saajalt lisaks esitatud aruandele projektiga seotud vajalikke lisadokumente või täiendavaid kirjalikke selgitusi ja tõendusmaterjale või teostatakse kohapealne kontroll.

(8) Kui aruandes tuvastatakse projekti elluviimisel olulisi puudusi või eksimusi, mida ei ole võimalik kõrvaldada, teeb toetuse andja toetuse tagasinõudmise otsuse §-de 19 ja 20 alusel.

8. peatükk

Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine ning toetuse tagasinõudmise otsus

§ 19. Toetuse tagasinõudmine

(1) Toetuse tagasinõudmine toimub riigieelarve seaduse paragrahvis 55¹ sätestatud alustel ja korras.

(2) Lisaks riigieelarve seaduse § 55¹ sätestatule on toetuse andjal õigus nõuda välja makstud toetus osaliselt või täielikult tagasi, kui:

1) taotluse rahuldamise otsuse täitmise nõue toetuse kasutamisega kaasneva rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks või rikkumiste tagajärgede kõrvaldamiseks on jäetud tähtpäevaks täitmata;

2) kui toetuse saaja ei taga taotluse rahuldamise otsuses nõutud tähtaja lõpuni projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimist ja avalikku kasutust taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel või teeb selle varaga tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele põhjendamatu eelisseisundi;

3) toetuse saaja ei võimalda kontrolli- või järelevalveõigust omaval isikul teostada kohapealset kontrolli, ei anna nõutud tähtpäevaks kontrollija käsutusse kõiki soovitud kontrolliga seotud andmeid ega dokumente või takistab muul moel tahtlikult kontrollija tegevust.

§ 20. Toetuse tagasinõudmise otsus

(1) Kui toetuse andja jätab projekti kohta esitatud aruande kinnitamata, teeb ta 30 kalendripäeva jooksul otsuse toetuse osaliseks või täielikuks tagasinõudmiseks. Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse 45 kalendripäeva jooksul alates päevast, kui saadi toetuse tagasinõudmise alustest teada. Põhjendatud juhtudel võib otsuse tegemise tähtaega mõistliku aja võrra pikendada, teavitades sellest toetuse saajat vähemalt viis kalendripäeva enne toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise tähtpäeva.

(2) Toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsus (edaspidi *tagasinõudmise otsus*) peab sisaldama § 12 lõike 7 punktides 1–3 ja 5–7 toodud andmeid ning täiendavalt järgmist:

1) tagasinõude faktiline ja õiguslik alus;

2) tagasinõutava toetuse summa;

3) tagasinõudmise otsuse täitmise tähtaeg;

4) tagasimakse tegemiseks vajalikud rekvisiidid, sealhulgas projekti number, konto number, millele toetuse tagasi peab kandma, ja saaja nimi.

(3) Otsuse ja teate otsuse tegemise kohta saadab toetuse andja toetuse saajale e-posti kaudu. Kui e-posti kaudu ei ole kolme tööpäeva jooksul otsuse saatmise päevast alates toetuse saajalt kinnitust otsuse kättesaamise kohta, väljastab toetuse andja otsuse väljastusteatega tähtkirjaga.

(4) Tegevusele või tegevuste kogumile eraldatud toetuse summa tagasi nõudmisel § 19 lõike 2 punkti 2 alusel, on toetuse andjal õigus nõuda toetus tagasi osaliselt proportsionaalselt ajaga, mille jooksul ei ole alates projekti lõpptähtpäevast vara osas taotluse rahuldamise otsuses nimetatud nõudeid täidetud.

(5) Kui ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või toetuse saaja on projekti teostamise ajal teadlikult esitanud valeandmeid või andmeid varjanud, on toetuse andjal õigus nõuda toetus tagasi täies ulatuses.

(6) Toetuse tagasi nõudmisel § 19 lõike 2 punkti 3 alusel on toetuse andjal õigus tagasi nõuda kuni 100 protsenti tegevusele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest.

(7) Kui ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ning vastavale rikkumisele ei ole tagasinõude protsenti sätestatud, rikkumise tulemusena tekkinud kahju suurust ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, nõuab toetuse andja tagasi kuni 100 protsenti tegevusele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest. Toetuse andjal on kohustus valitud tagasinõude määra toetuse tagasinõudmise otsuses põhjendada.

(8) Kõiki toetuse tagasinõudmise, tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisega seotud dokumente tuleb toetuse saajal ja toetuse andjal säilitada seitse aastat alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

9. peatükk

Menetlusosaliste õigused ja kohustused

§ 21. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus:

- 1) saada toetuse andjalt täiendavat teavet ja nõu toetuse taotlemise ning taotluse rahuldamise, mitterahuldamise või osalise rahuldamise otsuse kohta;
- 2) taotleda toetuse andja nõusolekut teha projekti tegevustes või eelarves põhjendatud muudatusi.

(2) Toetuse saaja on kohustatud:

- 1) tagama projekti omafinantseeringu vähemalt viieteistkümne protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest;
- 2) esitama toetuse andjale selleks ette nähtud vormil, viisil ja tähtaja jooksul nõutud informatsiooni ja aruanded;
- 3) kandma kõik kulud, mis tulenevad projekti kallinemisest otsuses sätestatud summaga võrreldes;
- 4) teavitama viivitamata kirjalikult toetuse andjat asjaoludest, mis vältimatult või suure tõenäosusega takistavad projekti ettenähtud tulemuste saavutamist ning seavad kahtluse alla projekti elluviimise või tulemuste saavutamise;
- 5) andma kontrollija käsutusse kõik projektiga seotud tegevuste ja tulemuste kontrollimiseks vajalikud andmed ja dokumendid viie tööpäeva jooksul vastava teate saamisest arvates;
- 6) osutama kohapealse kontrolli ja auditi läbiviimiseks igakülgset abi;
- 7) säilitama taotluse, toetuse ja projekti teostamisega seonduvat dokumentatsiooni ja materjali seitse aastat alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
- 8) informeerima toetuse andjat viivitamata kirjalikult kõigist esitatud andmetes toimunud muudatustest või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas nime, aadressi ning põhimäärusest ja põhikirjast tulenevate või volitatud esindajate muutumisest, ümberkujundamisest, pankrotihoiatuse saamisest, pankroti väljakuulutamisest, tegevuse lõpetamisest jne;
- 9) jagama projekti käigus saadud kogemusi riigiüleses andmete ja tehisaru võrgustikus;
- 10) korraldama projekti lõpus toetuse andjale paikvaatluse, mille eesmärk on hinnata tulemuste vastavust projekti eesmärkidele;
- 11) avalikustama lahenduse lähtekoodi juhul, kui ei ole mõjuvaid põhjendusi mitte avalikustamiseks;
- 12) avalikustama projektiga seotud avaandmed;
- 13) vajadusel tagama lahenduse juurutamisel andmetöötluse läbipaistvuse läbi andmejälgija rakendamise;
- 14) vajadusel täitma ja avalikustama algoritmi kasutuse ülevaate vormi vastavalt vormi juures olevale juhendmaterjalile;
- 15) järgima Euroopa Liidu tehisaru määruse (AI Act) nõudeid ning muid asjakohaseid regulatsioone;
- 16) isikuandmete töötlemisel tegema andmekaitsealase mõjuhinnangu;
- 17) teostama vajadusel riskihindamise ja vastavushindamise.

§ 22. Toetuse andja õigused ja kohustused

(1) Toetuse andjal on õigus:

- 1) nõuda taotlejalt projekti kohta selgitusi ja lisainformatsiooni ning projekti tegevuste ja kulude kohta põhjendatud juhul täiendavate andmete ja dokumentide esitamist;
- 2) teostada riski- või valimipõhiselt kohapealset kontrolli projektiga tegevuste ja tehtud tööde osas;
- 3) jätta toetus osaliselt või täielikult välja maksmata või nõuda välja makstud toetuse osalist või täielikku tagastamist vastavalt §-dele 19 ja 20.

(2) Muu hulgas on toetuse andja kohustatud:

- 1) andma toetuse saajale informatsiooni ja nõu, mis on seotud §-s 21 nimetatud kohustuste täitmisega;
- 2) teavitama toetuse andmise võimalustest;
- 3) avaldama hiljemalt taotlusvooru avamise ajaks oma veebilehel info taotluste esitamise võimaluse ja hindamismetoodika ning juhendid taotluse täitmise kohta;
- 4) moodustama hindamiskomisjoni, otsustama ja avalikustama taotlusvoorude rahalise mahu;
- 5) juhendama taotlejaid toetuse andmist ja kasutamist puudutavates küsimustes;
- 6) menetlema taotlusi, tegema taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsused ja kontrollima toetuse kasutamist;
- 7) võimaldama taotlejal tutvuda menetluse käigus tema projekti kohta kogutud dokumentidega;
- 8) avaldama 30 päeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist toetuse andja veebilehel informatsiooni toetatud projektide kohta.

10. peatükk

Vaiete lahendamine ja järelevalve

§ 23. Vaiete lahendamine

Taotleja võib toetuse andja otsuse peale esitada vaide. Otsusele esitatud vaide vaatab haldusmenetluse seaduses sätestatud korras läbi toetuse andja.

§ 24. Järelevalve programmi rakendamise üle

- (1) Justiits- ja Digiministeeriumil on õigus kontrollida toetuse jagamise korraldust ning eraldatud vahendite sihipärast kasutamist ja toetuse eesmärkide saavutamist.
- (2) Kontrolli käigus on Justiits- ja Digiministeeriumil õigus nõuda toetuse saajalt selgitusi, dokumente ja muid materjale kontrollimaks toetuse kasutamise vastavust käesolevale määrusele, toetuse kasutamise lepingule ja teistele käesoleva meetme tingimustele.

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Uudeberg
kantsler